

CONCEPT-PROVINCIALE ZIENSWIJZE

- ➔ *De concept-brief aan NCG wordt eerst bijlage bij Statenbrief (8/11 in cie) en vervolgens bijlage bij voordracht (15/11 in PS)*
- ➔ *Kabinetformatie moet tzt verwerkt worden.*

Geachte heer Alders,

Op 30 oktober jl. heeft u het geactualiseerde concept-Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen 2018-2022 (verder concept-MJP) gepresenteerd. In deze brief schetsen wij onze provinciale reactie op dit concept. De reactie dienen wij mede namens Provinciale Staten in.

Herstel van vertrouwen

In het akkoord "Vertrouwen op Herstel en Herstel van Vertrouwen" staat een vertrouwenwekkende aanpak ten aanzien van de verbetering van de veiligheid, schadeafhandeling, leefbaarheid en economisch perspectief centraal. Voor ons blijft dat het richtsnoer voor de inspanningen van alle betrokken partijen. Wij zetten ons én in samenwerking met u, de betreffende gemeenten en maatschappelijke instanties onverminderd hiervoor in.

Bij het vorige MJP hebben wij aangegeven dat bij het herstellen van vertrouwen het ons inziens van belang is dat de NAM uit het systeem gaat, dat de NCG nadrukkelijk inzet op snelheid én vereenvoudiging bij schadeherstel en versterking, de NCG ook daadwerkelijk bevoegdheden heeft om tempo te maken, dat de gaswinning een dusdanig niveau heeft zodat het veilig en verantwoord is en dat ten slotte een betere balans ontstaat tussen lusten en lasten. Op sommige bovenstaande terreinen boeken we (marginale) vooruitgang, op andere terreinen lopen zaken vast en dat baart ons zorgen.

Doelen

U heeft recent aangegeven dat de snelheid van de versterkingsoperatie achterblijft bij de gestelde doelen en in sommige gevallen ook in kwaliteit. In de afgelopen jaren zijn meerdere malen ambitieuze doelen vastgesteld die niet gehaald zijn. Ook hebben we gezamenlijk zeer ambitieuze doelen om de versterkingsopgave in een integrale aanpak, waarbij onderwerpen als leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en energietransitie een plek krijgen, te realiseren. Ook klinkt vanuit de hele regio een steeds grotere roep om een gebiedsgerichte aanpak, gebaseerd op de aanpak van stad- en dorpsvernieuwing.

Integrale en gebiedsgerichte aanpak

Als we deze eerder geformuleerde ambities naast het concept MJP leggen komen wij tot de conclusie dat van een integrale en gebiedsgerichte aanpak niet of nauwelijks sprake is. De diverse onderwerpen die als onderdeel van een integrale aanpak zouden moeten gelden, worden in het MJP veelal via separate sporen en andere organisaties en samenwerkingsverbanden vormgegeven. Een belangrijke oorzaak is naar onze mening een eenzijdige sturing op het halen van aantallen (inspecties, rapporteren, schadeafhandeling en versterking).

Andere aanpak

Wij vinden dat het tijd is voor een andere aanpak, een andere aansturing en een andere samenwerking. Wij willen graag met u in gesprek over een andere aansturing, het delen van informatie en kennis én als gevolg hiervan een betere borging van kwaliteit in brede zin in de huidige werkwijze en werkprocessen. Wij voeren hierover ook reeds gesprekken met het Rijk.

Wij zien een relevante rol voor ons als regionale overheden in de hele uitvoering. Niet als parallelle processen en afspraken naast het MJP maar in daadwerkelijke samenwerking gericht op de kern van de uitvoering in de versterkingsoperatie. We zien uit naar een gesprek waarin we samen vorm en inhoud kunnen geven aan een samenwerking die gericht is op versterking van kwaliteit van het gebied waarin de versterking van huizen en gebouwen een bouwsteen vormt.

Ook hebben wij de afgelopen periode de handschoen opgepakt om, in samenwerking met de gemeenten, te werken aan ons toekomstperspectief voor het aardbevingsgebied. Wij vinden dat noodzakelijke transformaties, toekomstbestendigheid en kansen integraal worden meegenomen, in het belang van onze inwoners. We willen kansen pakken om nieuwe Groningse kwaliteit te maken, de

leefbaarheid, bereikbaarheid en de economische slagkracht te verbeteren en de energietransitie een impuls te geven. Dit is nodig om voor te sorteren op morgen. Wij voelen ons hierin gesteund door de Onderzoeksraad voor Veiligheid. In zijn laatste rapport beschrijft de OvV dit als volgt:

"De problematiek rondom de gaswinning in Groningen is breder dan de schadeafhandeling en de versterkingsopgave. Het is geen problematiek die in isolement opgelost kan worden, omdat oplossingen gekozen moeten worden in samenhang met andere ontwikkelingen in de regio en de rest van Nederland, denk bijvoorbeeld aan de krimpproblematiek en de ambities op het gebied van energietransitie."

Géén technische operatie; de inwoner centraal

De uitkomsten van het derde rapport van Gronings Perspectief¹ moeten goed worden betrokken in de aanpak. Wij vinden dit onderzoek zorgelijk en zeer relevant: het onderzoek bevestigt het beeld van aantasting van de gezondheid door meervoudige schade als gevolg van gaswinning. En dit beeld is recent ook nog bevestigd in het rapport van de GGD (Aardbevingen en gezondheid 2016). Dat de versterkingsoperatie veel groter is dan aanvankelijk gedacht, is inmiddels bij iedereen bekend. Niet alleen de omvangrijke (technische) versterkingsoperatie maar ook de impact die dit heeft op de inwoners, de wijken en de dorpen. Achter elke voordeur zit een verhaal. In het regeerakkoord is opgenomen dat geld beschikbaar komt voor zorgprofessionals en geestelijke verzorgers voor de begeleiding van mensen die psychische klachten hebben overgehouden aan de aardbevingsproblematiek.

Wij vragen in deze zienswijze nadrukkelijk aandacht voor de (sociale) impact op onze inwoners en vinden dat met name gemeenten in staat gesteld moeten worden om dit op te vangen. Mede hierdoor vinden wij dat de lumpsum-vergoeding (de vergoeding die het rijk beschikbaar stelt aan de regionale overheden als compensatie van de gemaakte kosten) ontoereikend is voor de immense opgave. De financiële gevolgen mogen niet worden afgewenteld op onze inwoners.

Tot slot

In dit concept-MJP wordt veel ingezet beleid gecontinueerd. Wij permitteren ons om in deze zienswijze slechts enkele concretere zaken aan te stippen. De kern van onze zienswijze is hierboven reeds geschetst.

- Dit jaar zijn wij er gezamenlijk met u en gemeenten in geslaagd een erfgoedprogramma op te stellen. Het geeft handvatten om @aanvullen 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e @@ . Erfgoedloket? Wij vragen u om, samen met ons, ons erfgoed verder te borgen. Een erfgoedprogramma alleen is onvoldoende.
- Wij zijn benieuwd hoe het verder gaat met de leefbaarheidsgelden, nu het programma in 2018 afloopt. En ook hier willen wij een meer integrale werkwijze zodat programma's beter gekoppeld kunnen worden. @ 5.1.2e
- PM. Industrie (onderzoeken industriebedrijven; totaalbeeld ontbreekt, tempo onduidelijk; bijsturing hierdoor onmogelijk. weinig grip, onvoldoende in control?) (5.1.2e 5.1.2e)
- In het regeerakkoord staat dat de NCG zal bezien hoe gegarandeerd kan worden dat bewoners tegen redelijke kosten toegang tot rechtsbijstand kunnen krijgen. Wij vinden dat u hier concreet en snel werk van moet maken. Het is een (grond)recht van inwoners dat zij bijgestaan kunnen worden in deze belangrijke kwesties. Het gaat ons om de bereikbaarheid van de voorziening (bv financieel), als ook om de kennis die bij bv de rechtsbijstandsverzekeraar aanwezig moet zijn voor deze specifieke situatie in Groningen.
- In de afgelopen periode hebben wij meerdere malen met u gesproken over tiltmeters. Wij vinden het concept-MJP hier weinig ambitieus in en roepen op tot een urgente aanpak.
- In het regeerakkoord staat dat de NCG eveneens wordt gevraagd een opkoopregeling uit te werken in het verlengde van de Pilot Koopinstrument. Onze inzet is en blijft echter een garantieregeling in plaats van een (vanuit een knelpunten benaderde) opkoopregeling.
- Vanuit onze provinciale rol hebben wij een generieke ontheffing verleend voor de soortenbescherming. Noemen? 5.1.2e

¹ Gronings Perspectief onderzoekt gezondheid, ervaren veiligheid en toekomstperspectief van bewoners in alle 23 Groningse gemeenten. Het onderzoek is een samenwerking tussen onderzoekers van de Rijksuniversiteit Groningen, GGD Groningen en Onderzoek & Statistiek van de gemeente Groningen. Opdrachtgever is de Nationaal Coördinator Groningen.

Afsluiting

Wij zijn het gezamenlijk aan onze inwoners verplicht om hun leef, woon- en werkomgeving veiliger te maken en het vertrouwen te herstellen. Het concept-MJP is hier een nadrukkelijk onderdeel van, maar er is meer nodig. Niet alleen een afbouwplan voor een (steeds) lager gaswinningsniveau, maar ook voldoende en gedegen perspectief voor de regio. Het is in het grootste belang dat wij dit, met inzet van alle betrokkenen, zo snel mogelijk bereiken.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

5.1.2e

CONCEPT